

DEMONSTRATSIOONVARIANT

Demonstratsioonvariant annab ülevaate eesti keele kui teise keele riigieksami ülesehitusest, ülesannete arvust, vormist ja raskusastmest.

4 ülesannet

II OSA. KUULAMINE

AEG: 40 MINUTIT

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–5. Kuulake tekstilõiku ja tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu.
Näidis on tähistatud 0-ga.

0. Te kuulete teadaannet.

Kellele filmivõistlus korraldatakse?

A	☒	Noortele, kes on huvitatud filmitegemisest.
B	☐	Neile, kes tahavad saada professionaaliks.
C	☐	Kõigile, kes tahavad teha pikki mängufilme.

1. Te kuulete katkendit intervjuust.

Miks naine Tallinna kolis?

A	☐	Et parandada oma elamistingimusi.
B	☐	Et oma noormehega koos elada.
C	☐	Et Tallinna koolis õppima hakata.

2. Te kuulete teadaannet.

Mis on uue filmi eesmärk?

A	☐	Aidata noortel sobivat ametit leida.
B	☐	Anda ülevaade võimalustest tööturul.
C	☐	Õpetada noortele tööle kandideerimist.

3. Te kuulete teadaannet.

Milliseid inimesi otsitakse?

A	☐	Neid, kes tahavad kodutu kassi endale võtta.
B	☐	Neid, kes tahavad kodutuid loomi ravida.
C	☐	Neid, kes tahavad loomade hooldajana töötada.

4. Te kuulete lõiku liiklussaatest.

Mida kõneleja väidab?

A	☐	Liikluse turvalisuse eest vastutab ainult autojuht.
B	☐	Enne autosse istumist tuleb kuulata ilmateadet.
C	☐	Noored autojuhid põhjustavad sageli avariisid.

5. Te kuulete lõiku vestlusest prillipoe müüjaga.

Mida eelistavad nooremad inimesed?

A	☐	Kanda prille vaid vajaduse korral.
B	☐	Kanda silmatorkavate raamidega prille.
C	☐	Kanda riietuse järgi valitud prille.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 6–10. Kuulake katkendit loengust. Otsustage, kas väide on õige või vale. Tehke vastavasse ruutu märge ✓. Näidis on tähistatud 0-ga.

Taimetoitlus ja loomakaitse

	A õige	B vale
0. Kõneleja arvates on loomadel halvad elutingimused.	☒	☐
6. Liha tootmine nõuab märksa rohkem vahendeid kui vilja tootmine.	☐	☐
7. Organismile vajalike ainete saamiseks peab võtma vitamiine.	☐	☐
8. Kõneleja keeldub ka piimatoodete ja munade söömisest.	☐	☐
9. Karusnahkade kandmine on ühtviisi mõttetu igal pool.	☐	☐
10. Kõneleja käis enne taimetoitlaseks hakkamist arstiga nõu pidamas.	☐	☐

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 11–17. Te kuulete katkendit intervjuust. Tehke märke ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Ettevõtlik ärimees

0. Tiit peab suureks eeskujuks

- A ☐ nii ema kui isa.
 B ☐ oma kooliaegseid õpetajaid.
 C ☒ elkõige oma onu.

11. Tiidul oli sõjaväes kergem,

- A ☐ sest ta oli hea kunstnik.
 B ☐ sest ta valdas hästi vene keelt.
 C ☐ sest tal oli teistsugune kultuuritaust.

12. Tulevast abikaasat kohtas Tiit tänu sellele,

- A ☐ et nad töötasid üheskoos.
 B ☐ et nad olid mõlemad Pärnust pärit.
 C ☐ et nad armastasid üle kõige tantsida.

13. Tiidule meeldib Tartus elada,

- A ☐ sest seal on alati vaikne.
 B ☐ sest talle meeldib sealne õhkkond
 C ☐ sest seal on head ujumisvõimalused.

14. Tiidul on hea meel, et tema karatetrennis

- A ☐ käivad peamiselt koolilapsed.
 B ☐ osalevad ka eakamad inimesed.
 C ☐ treenivad julged inimesed.

15. Tiit leidis oma töö tänu sellele, et

- A ☐ tal oli Eestis palju sõpru.
 B ☐ oskas hästi kujundada.
 C ☐ sõber kutsus ta tööle.

16. Tiidu firma on Tartus ainulaadne,

- A ☐ sest seal saab puhastada suurt villast vaipa.
 B ☐ kuna töötajad käivad ise kodudes ja firmades.
 C ☐ sest teist sellist Eestis pole.

17. Ameerikas elades avaldas Tiidule muljet

- A ☐ sealsete eestlaste käitumine.
 B ☐ sealsete inimeste ellusuhtumine.
 C ☐ sealsete naabrite uus auto.

NELJAS ÜLESANNE

Küsimused 18–25. Kuulake intervjuud ja kirjutage lünka üks sobiv sõna. Arvu võite kirjutada ka numbri(te)ga. Näidis on tähistatud 0-ga.

Intervjuu noore maalikunstnikuga

0. Inga on ühes Tartu gümnaasiumis kooliraadio _____ toimetaja .

18. Koolimaja teisel korrusel saab tutvuda Kaspari _____ .

19. Kaspari lapsepõlvekodu oli _____ .

20. Kunstiga tegelema innustas põhikoolis _____ .

21. Esimene näitus tuli ära jätta, sest polnud häid _____ .

22. Uues koolis seadis noormees esikohale _____ .

23. Koduses õhkkonnas tekivad tal head _____ .

24. Kaspari maalide temaatika on põhiliselt _____ .

25. Oma tulevikku seostab Kaspar _____ .

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–7. Lugege artiklit. Otsustage iga küsimuse puhul, milline kolmest väitest on õige. Tehke märges ✓ sobiva vastuse juures olevasse ruutu. Näidis on tähistatud 0-ga.

Telemees Olaf Suuder

„Selliseid asju, mis elu kas või natukeseks ilusaks ja paremaks teevad, on palju,” ütleb „Reporter” uudisteankur Olaf Suuder (33). Olafi tundub, et inimestel jääb aina vähem mahti keskenduda ning kirjutamine on muutumas kunstiks, mida valdavad vähesed. Tema tähendab vahel üht-teist üles: elulisi seiku, kummalisi juhtumusi. Ning näinud on ta mõndagi. Mõnikord paneb Olaf kirja ka unenägusid. Korduvalt on ta unes näinud kooli. „Ma ei olnud eriti hea õpilane,” arvab ta teadvat põhjust. „Õppimisele hakkasin pöörama tähelepanu alles viimases klassis, kui oli vaja saada sisse ülikooli. Mis ma kooliskäimise asemel tegin? Mida koolipoisid ikka, kusagil jõe ääres lõket.”

Sel kevadel valisid televaatajad Olafi parimaks uudiste edastajaks. Paar aastat tagasi leidis kõnelemise kunsti õpetaja Härmo Saarm Eestis olevat vaid kolm korraliku keekekasutuse ja hääldusviisiga diktorit. Üks neist oli Olaf. „Mul on lihtne põhjus hoida diktsioon korras ja rääkida valjult: et mu vanaisa ka kuuleks,” ütleb Olaf. „Lapsena rääkisin nii vaikselt ja segaselt, et keegi ei saanud aru.” Pööre paremusele sai alguse raadiotööst, ülikooli ajal harrastusteatris enam hirmu polnud.

Olafist oleks võinud saada viienda põlve tohter: tema vanaisa oli tsaariajal sanitaarkindral, temast endast pidi saama pühhiaater. Midagi muud peale arstiteaduse ei tulnud talle keskkooli lõpuklassides mõttessegi. Ega kodustelegi. Et ta ülikooli pooleli jättis, pole Olafi meelest üldse traagiline. Tema valis selle, mis lühemas väljavaates tundus lihtsam ja kasulikum: meedia. „See, mida ma jõudsin kolme aasta jooksul arstiteaduskonnas õppida, pole kadunud ega kao kuhugi,” kinnitab ta. „Lõppude lõpuks pole niivõrd oluline, mis ametit sa pead. See on vaid üks kild elu tervikust.”

Olaf on tunnistanud, et ta mõtted tõmbavad maal elamise poole, seal oleks nõnda palju tühja ruumikõigelaiemas mõttes ja nii palju toimetamist. Praegu ongi ta „poolel teel maale”, elab Saku külje all. „Põhjapanevaid seisukohti ei maksa võtta, need võivad muutuda juba mõne aja pärast. Võib-olla

varsti tundub kõigi mugavustega korter südalinnas vahelduseks samuti ahvatlev,” nendib ta. „Tuleb vaadata, mis tundub hetkel parem. Paljud raiuvad läbi elu justkui vägisi sihti ja jõuavadki lõpuks eesmärgini, aga tulemus jääb ikka negatiivne. Mina pole kunagi tõmmelnud. Üksikud asjad, mida olen soovinud, on teostunud suurema vaevata. Inimesele on omane areng, sellest tingitult ka vajadus mõelda kõigele sellele, mida tal veele ole. Täielik harmoonia pole enne surma ilmselt saavutatav...”

Kakasvatuse küsimustesse iklammerdu Olaf mingi kindla teooria külge. Enne kõike tuleb vaadata, mis inimene laps on, ning selle järgi tegutseda. Praegusest koostelust on Olafil kolmeaastane poeg Kristjan ja esimesest abielust tütar Sonja. Olafi enese lapsepõlv möödus Tartus Tähtveres. „Aga päris tavaline laps ma kindlasti ei olnud,” lausub ta. Näitekstoobta äärmiselt tugevakeskendumisvõime, täieliku väljalülitumise ümbritsevast.

„Ta on väga enesekeskne, tal on vaja palju iseendaga olla,” kinnitab elukaaslane Mirja. „Olaf pole selline mees, kes tuleb töölt ja hõikab, et tead, mis täna töö juhtus. Aga kui on midagi rääkida ja hea tuju, annab kõike edasi väga humoorikalt.”

Head tuju aitavad üleval hoida klassikaline rokk, mootorrattasõit ja kalalkäik. Pea 20 aastat (!) on ta end täiendanud pitsaküpsetamise vallas ning jõudnud tõdemuseni, et elektriahi jääb ehtsa pitsa tegemiseks siiski liiga jahedaks.

Olafi pitsakunsti-hobiga suudab võistelda vaid ralli: kümme aastat kaardilugejana. Ralli juures huvitab Olafit esmajoones sõit. Kui keegi hakkab erutatult seletama mingitest uuematest mudelitest, jääb Olaf hätta.

Selle aasta alul Aafrika-reisil õppis Olaf käsitsema videokaamerat. Peagi siirdub ta kolmeks nädalaks Nepaali, reisi tulemusena peaks valmima dokumentaalfilm. Seni pole Olaf olnud teab mis reisihuviline, kuigi isapoolne vanaisa, erialalt füsioloog, nägi vahel võimalust kasutada üle Nõukogude Liidu toimunud teaduskonverentse, et näidata pojapojale üht kuuendikku planeedist.

Milline teksti kohta esitatud kolmest väitest on õige?

0. Näidisküsimus

- A ☐ Olafi meelest on halb, et kunstist suhteliselt vähe kirjutatakse.
- B ☒ Olaf arvab, et tema unenägudel ja minevikus toimunud on seos.
- C ☐ Olaf tunnistab, et kuni lõpuklassini oli ta õppeedukus üsna hea.

1. küsimus

- A ☐ Olafil on hea diktsioon tänu õpetajale, kelle juures ta kõnekunsti tunde võttis.
- B ☐ Olaf on üks vähestest Eesti diktoritest, kes korraliku hääldusega silma paistab.
- C ☐ Olaf õppis sõnu hästi hääldama väiksena, sest vanaisa tegeles temaga pidevalt.

2. küsimus

- A ☐ Ülikooli kolmandal kursusel mõistis Olaf, et amet on kõige tähtsam.
- B ☐ Ülikooliõpingute katkestamist kahetseb Olaf siiani, sest temast oleks saanud hea arst.
- C ☐ Ülikool jäi pooleli sellepärast, et meedias tegutsemine tundus Olafile tasuvam.

3. küsimus

- A ☐ Olaf tunnistab, et on otsustanud tulevikus kindlasti maale elama minna.
- B ☐ Olafi meelest tuleb lähtuda sisetundest ja teha seda, mis hetkel parem tundub.
- C ☐ Olaf tõdeb, et mõne eesmärgi saavutamiseks on ta pidanud palju vaeva nägema.

4. küsimus

- A ☐ Laste kasvatamisel eelistab Olaf arvestada lapse isiksuse ja iseloomuga.
- B ☐ Olaf järgib laste kasvatamisel mitmete tuntud teoreetikute seisukohti.
- C ☐ Laste kasvatamine ja nendega tegelemine võtab suurema osa Olafi vabast ajast.

5. küsimus

- A ☐ Erinevate hobidega tegelemine aitab Olafil rõõmsameelsust säilitada.
- B ☐ Üsna hiljuti leitud hobi, rallisõit, on Olafile kõige südamelähedasem.
- C ☐ Olaf peab juba lapsepõlvest alates oma peamiseks hobiks reisimist.

6. küsimus

- A ☐ Olaf on inimene, kelle jaoks on kõige tähtsam tööalane karjäär ja edukus.
- B ☐ Olaf on inimene, kes peab perega koos olemist elus kõige tähtsamaks.
- C ☐ Olaf on inimene, kelle jaoks on tähtis vahel üksi olla ja oma asjadega tegelda.

7. küsimus

- A ☐ Teksti põhjal võib järeldada, et Olaf on elu jooksul tehtud valikutega rahule jäänud.
- B ☐ Teksti põhjal võib järeldada, et Olaf on eemärkide saavutamiseks palju pingutanud.
- C ☐ Teksti põhjal võib järeldada, et Olafi elus on olnud ka üsna keerukaid perioode.

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 8–18. Lugege ilukirjanduslikku teksti. Valige teksti kõrvalt lünkadesse (8–18) sobiv lauseosa ja kirjutage lünka valitud lauseosa ees olev täht (**A–N**). Üks lauseosa jääb üle.

Näidis on tähistatud 0-ga.

Sool silmades

See juhtus meie kalapüügiaja esimesel nädalal. Oli haruldaset tuulevaikne ilm, kala oli vähe ja kogu meeskonna tuju halb **(0)**..... Ookeani kohal rippus madal piimjas udu, silmapiir kadus. Aga tuulevaikusest hoolimata peksis laine vastu laeva, **(8)**..... ja laev kõikus küljelt küljele. Meestele loobiti kogu aeg jalge alla soola. Murkale polnud meeltnööda ei aeglane ega raske laeva kõikumine, ei märg tekk ega üle parda murduvad veemassid. Peale muu on koer väga tundlik inimeste meeleolu suhtes, **(9)**..... Murkale ei meeldinud vaikus, üksikud rasked sõnad, rõõmutu töö. Kuigi ta hommikul läks ustavalt oma tööpostile, **(10)**..... Nagu vilunud meremees, ootas ta lainevahet ning jooksis mööda soolast tekki kajutisse.

Kirjutasin parajasti kajutis, kui Murka ukse taga kraapima hakkas. Avasin ukse. Murka tuli kajutisse, vaatas ringi, **(11)**.....

Murka lebas diivanil, hõõrus käppadega silmi. Arvasin, et koer on lihtsalt väsinud **(12)**..... Aga ta niuksus väga haledalt. Siis sain aru, et koeraga on midagi korrast ära. Nägin, et Murka silmad on täiesti paistes ja kardavad valgust.

Lõunasöögi ajal rääkisin teistele, et koera silmadega on midagi lahti – need jooksevad vett **(13)**..... Tundsin, kuidas salongi laskus raske vaikus.

Murka toodi süles salongi ja hakati ta silmi uurima. Loom kannatas valu ja käis ühe sülest teise sülle. Kuid mis ometi oli põhjustanud selle järsu ja kummalise paistetuse, **(14)**.....

Lõpuks arvas vanemmadrus, **(15)**..... See oli mõttetu ja päris rumal süüdistus. Kes meist seda teha võis? Aga teist lahendust asjale ei leitud. Veel halvem, arvati, et see oli keegi selline, **(16)**..... Koerad ei salli inimesi, kes neile valu teevad ja kes neid kardavad.

Nüüd hakati süüdlast otsima ja salongis läks ägedaks vaidluseks. Aga asja lahendas laevakokk. Ta võttis koera sülle, **(17)**..... Nii oli vastus käes, pesime looma silmad puhtaks ja mõne päeva pärast oli ka punetus kadunud.

Hiljem, kui tekile jälle soola loobiti, jooksis koer väga ettevaatlikult üle teki. Kui Murka käpad ka kogemata soolaseks said, **(18)**..... Enamasti aga istus Murka halbade ilmadega kajutis või sillal.

O nagu kõikidel kehvadel püügipäevadel

A pesime need kohe puhtaks

B hüppas seejärel diivanile ja pani oma käpad silmadele

C ning on täiesti kinni paistetanud

D ja tahab teha väikese uinaku

E ei osanud keegi seletada

F vesi tungis lakkamatult laevatekile

H et keegi on koerale midagi silmadesse visanud

I vaatas tähelepanelikult looma silmi ja ütles ainsa sõna: „Sool!“

K ta oskab tujusid välja lugeda silmadest, häälest, liigutustest

L kuid pidas teda enda parimaks sõbraks

M keda Murka silmaotsaski ei sallinud

N tüdines ta varsti ja otsustas minna kajutisse

Juhan Smuuli jutustuse „Meremees Murka“ järgi

KOLMAS ÜLESANNE

Küsimused 19–25. Lugege artiklit, millest on välja võetud seitse teksti osa (lüngad 19–25).

Puuduvad osad (**A–I**) on esitatud teksti järel. Valige välja sobiv osa ja märkige lünka sobiv täht.

Üks tekstiosa jääb üle. Näidis on tähistatud 0-ga.

Aeroobikatreener Riina Suhotskaja

Riina Suhotskaja (35) on meedia tähelepanu keskmes olnud teismeeast alates. Kõigepealt avaldas ta muljet rekordihimulise jooksjana, nüüd jagab meedia talle kiitust kui ühele Eesti parimale aeroobikatreenerile. **H** (0)..... Sageli on Riina eraelu olnud meediale huvitavamgi kui tema tööalased saavutused. Kuidas sellise tähelepanuga toime tulla?

„Ma olen tegelikult väga tundlik ja hingeline, kuigi vahel võib tunduda vastupidi. Kõik inimlikud asjad puudutavad mind ja kui keegi ütleb minu kohta halvasti, siis läheb see mulle ikka hinge, isegi kui olen otsustanud, et need asjad mind ei riiva,” selgitab muidu kiire jutuga Riina veidi aeglasemalt ja mõtlikumalt. **(19)**..... Talle on palju olulisem lähedaste poolehoid ja teadmine, et sõbrad teda mõistavad.

Pisikese tüdrukuna unistas Riina saada baleriiniks, sest baleriinide roosad sussikesed olid vastupandamatud. **(20)**.....

Riina lemmikud olid lühikesed jooksudistantsid: 30, 60, 100 meetrit. Nendes oli ta ka väga edukas. Näiteks aastatel 1998, 1989 ja 1990 oli Riina Eesti meister 100 meetri jooksus. Viimase võistluse tegi lootustandev jooksja 1997. aastal. **(21)**..... Selle ajani oli Riina harjunud olema esimesel-teisel kohal. Unistus joosta Eesti rekord 100 meetris jäi kahe sajandiku kaugusele. Valiku hetkel oli Riinal võimalus minna treenima ka Moskvasse ja liikuda rekordile lähemale, kuid ta eelistas jääda koju Eestisse. Eestit on pidanud Riina kogu elu oma päris koduks, kuigi vanaisa poolt on temas ukraina ja isa poolt vene verd.

Töö, mida Riina tol perioodil tegi, võib tunduda üllatav. Ta oli Stockmannis müüja, ja mitte spordikaupades, vaid tehnikaosakonnas. „Mul oli väga hea meel, et sinna sain. Stockmanni saamiseks oli suur konkurss,” naerab Riina isegi. **(22)**.....

Et reklaamibüroo sekretärist ja kergejõustiklasest sai aeroobikatreener, oli juhus. **(23)**..... Mõni aasta hiljem, 1994. aastal, kui Riina oli juba treenerit vahetanud, sai ta oma elus pöördeliseks osutunud telefonikõne. **(24)**..... „Tagantjärele mõeldes ei ole ma isegi päris täpselt aru saanud, kust tuli tookord julgus see asi ette võtta. Siiani pole ma ka kahetsenud, et tema palvega nõustusin ja teiste ette julgesin minna,” mõtiskleb nüüd juba kogenud aeroobikatreener.

Praegu töötab Riina Status Clubis, kus ta annab 12 trenni nädalas. Selline koormus tundub talle paras. **(25)**..... Trennist loobumisest ei ole aga juttugi. „Trenn teeb enesekindlaks ja õnnelikuks,” on ta veendunud.

Valige siit sobivad tekstiosad!

- H** *Vahel tekib Riinal endast lugusid lugedes kahtlus, kes tema elu tegelikult elab. Mõnikord arvavad ajakirjanikud teadvat tema elust ja mõtetest rohkem kui ta ise.*
- A** Paar aastat on Riina töötanud ka reklaamibüroos sekretärina. Sellest loobus ta ülikooli ja südamelähedaseks saanud aeroobikatreeneri töö kasuks.
- B** „Minu haigeks jäänud aeroobikatreener helistas suure palvega, et ma tema trenni asendaksin. Esialgu tundus see päris jabur mõte, aga millegipärast ikka nõustusin ja kuidagi sain selle trenniga hakkama ka,” meenutab Riina esimest enda juhendatud aeroobikatundi.
- C** Pärast seda, kui ta vaatas telekast Moskva olümpiamänge, ütles ta otsustavalt emale-isale, et balletikooli ta enam minna ei taha – temast saab hoopis olümpiavõitja! Nii sai alguse Riina 16 aastat kestnud kergejõustiklase karjäär.
- D** „Füüsiliselt jaksaksin anda ka rohkem trenne, aga vaimselt ja emotsionaalselt mitte,” nendib Riina. „Ma ei ole kindel, et 10 aasta pärast aeroobika minu elus enam esikohal on, aga arvan, et annan siis 2-3 trenni nädalas mingi muu tegevuse kõrvalt ikkagi.”
- E** „Enda elust nupukesi lugedes olen olnud ikka ärritunud ja vahel ka kurb, sest sageli kirjutatakse nii valesid asju,” räägib üks tuntumaid aeroobikatreenereid. Mida aeg edasi, seda vähem lähevad negatiivsed arvamused Riinale korda.
- F** 1990. aastate alguses läks Riina ühe oma parima sõbranna, Virge Naerisega, Gea Simsoni aeroobikatreenni, et valmistada end ette algavaks kergejõustikuhooajaks. Esimeses tunnis tundus aeroobika Riinale ületamatult väsitav, aga ta hakkas siiski regulaarselt trennis käima.
- G** „Palusin kõigil tuttavatel välismaalt endale aeroobikakassette kaasa tuua, siis kodus õppisin sammud selgeks ja pärast õpetasin trennis teistele.”
- I** Loobumine oli tema jaoks kurb mõistuse valik. „Kui alustasin iseseisvat elu ja hakkasin tööle käima, siis pidin paratamatult tegema valiku, millele keskenduda, sest kõike maksimaalselt teha ei saanud. Eelkõige näitasid seda minu sporditulemused. Esimene kord, kui kaotasin jooksu, oli ikka väga valus,” räägib Riina hapust tundest.

ESIMENE ÜLESANNE

Küsimused 1–12. Lugege artiklit. Valige teksti all olevate sõnade hulgast välja lünkadesse (1–12) sobivad sõnad ja kirjutage lünka valitud vormi ees olev täht (**A, B, C, D**). Näidis on tähistatud 0-ga.

Vana-Roomas oli kiirtoit populaarne

Briti arheoloogi Penelope Allisoni sõnul eelistati juba Vana-Roomas süüa (0).....**A**...... „Tänapäeval ei taheta söömisele ja söögi tegemisele palju aega kulutada, (1)..... inimestel on kiire elutempo. Üha harvem koguneb pere ühise laua taha. Pigem süüakse kiirtoitu või lõunastatakse väljas. See pole tegelikult meie ajastul (2)..... nähtus, see oli tuttav juba antiikaja roomlastele,” nentis arheoloog.

Pompei ja Rooma väljakaevamised on tõestanud, et antiikajal oli kodudes väga vähe (3)...... Köök või söögitegemise koht oli olemas vähestes majades. Arheoloogid leidsid sööginõusid hoopis magamiskohtade (4)...... Allisoni sõnul saab paralleele tõmmata tänapäevaga, mil inimesed söövad midagi (5)..... vaadates või arvuti taga töötades. „Arvan, et ka antiikaja noored sõid seal, kus juhtus, et ei peaks (6)..... oma tegemisi ja toimetamisi. Imikud ja väikelapsed aga võisid süüa koos hoidjatega,” selgitas arheoloog.

Allisoni andmetel on Pompeis mitmetest paikadest leitud lihapraadimis- ja küpsetuskohti, mida võib (7)..... tänapäeva kiirsöögikohtadega. Arheoloogi kinnitusel elas antiikajal suurem osa Pompei ja Rooma elanikest (8)....., kus polnud söögitegemisvõimalusi. See oli ka põhjus, miks antiikaja inimesed eelistasid süüa väljaspool kodu. Lisaks sai söögikohas (9)..... ja seal sõlmiti ka ärilepinguid. Madalamasse sotsiaalsesse klassi kuulunud inimesed, nagu poepidajad, käistöölised ja (10)..... elukutsete esindajad, sõid kiiruga, sest neil polnud sellist vaba aega nagu kõrgklassi esindajatel. Nad said söögikohast kiiresti toidu kaasa haarata ja oma igapäevaste tegemiste juurde (11)......

Lõuna-Euroopa riikides on täna veel söömine nüüdisajal väga (12)..... ja see sobib seal elavate inimeste iseloomuga. Aga nagu selgub, on see nii olnud juba ammu ajast.

Postimees 2007

0	A kiirtoitu	B kiirtoiduga	C kiirtoit	D kiirtoidus
1.	A kuigi	B sest	C kuid	D aga
2.	A alustanud	B jõudnud	C tõusnud	D tekkinud
3.	A lauanõudest	B lauanõusid	C lauanõudesse	D lauanõud
4.	A juurest	B järjest	C poolest	D pärast
5.	A televiisoriga	B televiisorit	C televiisorile	D televiisoris
6.	A osalema	B proovima	C katkestama	D kinnitama
7.	A kohata	B võrrelda	C arvata	D näha
8.	A kortereid	B korteritesse	C korteritest	D korterites
9.	A suhelnud	B suhelda	C suheldi	D suheldes
10.	A teiste	B teistes	C teistest	D teisi
11.	A tagasi minna	B tagasi viia	C tagasi anda	D tagasi tuua
12.	A tõeline	B keskmine	C peamine	D tavaline

TEINE ÜLESANNE

Küsimused 13–25. Lugege teksti ja kirjutage sulgudes olevad sõnad (13–25) õiges vormis. Näide on tähistatud 0-ga.

Igäühest võib saada kiirlugeja

80 protsenti teadmistest (0. *saama*) inimesed lugedes. E-post, raamatud, ajalehed, subtiitrid – kõikjal on tähed. Lugemine võtab (13. **aeg**) ning nii kulutame eneselegi märkamata tohtu hulga tunde. Mõni inimene (14. **käima**) spetsiaalsetel lugemiskursustel ja on pärast seda isegi kuni kümme korda (15. **kiire**).

„Kui inimene meie juurde tuleb, loeb ta alguses umbes 500 (16. **täht**) minutis. Pärast kursuse (17. **lõpp**) on see arv juba 3000–4000,” ütleb kiirlugemiskooli juhataja Jüri Sööt.

„Tavaliselt on inimestel mitmeid harjumusi, mis edukat (18. **lugemine**) takistavad. Kui loeme liiga aeglaselt, lähevad mõtted (19. **mujal**). Inimene suudab ju mõelda palju kiiremini kui lugeda. Huvitav on veel see, et kui inimene loeb teksti kiiremini, (20. **püsima**) see hiljem ka paremini meeles,” räägib Jüri Sööt.

„Kõiki (21. **tekstid**) ei tohiks mingil juhul ka ühtemoodi lugeda. Oluliseks tuleks pidada ikkagi (22. **see**), mida sealt tekstist teada tahetakse. Üks kindel soovitus on, et lugemise ajal ei (23. **pidama**) tagasi vaatama. Tekst on vaja vastu võtta ühtse tervikuna, (24. **algus**) kuni lõpuni,” soovitab Jüri Sööt. Lihtsamate tekstide puhul piisab kooolitusjuhi arvates kahe kuni kolme sõna lugemisest, et mõista (25. **kümme**) sõnast koosnevat lauset.

Eesti Ekspress

0. saavad

13. _____

14. _____

15. _____

16. _____

17. _____

18. _____

19. _____

20. _____

21. _____

22. _____

23. _____

24. _____

25. _____